

„Edinost“
Izšla enkrat na dan, razen nedelj in
pustnikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnina je plačevati naprej. Na na-
ročilo brez priložene naročnine se ne
opravi.

Če vabakarnah v Trstu se prodajajo po-
namazne številke po 6 stotink (3 svč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
Se računajo po vrstah in petiti. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Veljavnost naj se pošilja uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Čekopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnina in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšerator v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijska lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trst

Ruščina in Slovenci.

II.

Sleheri Slovenci, ki čita domače no-
vine, je zvedel že davno, da so v Rusiji
zgradili veliko železnico sibirsko, ki je sedaj
v glavnem dogotovljena, in ki bo vezala vso
severno Azijo z Evropo. To železnico niso
zidali mnogo let; ves ta čas pa so zapadni,
neslovanski, kapitalistični narodi sno-
vali načrte, kako bodo rabili to velikansko
železno progo rusko, kake dobičke bodo imeli
od nje! Trgovci zapadnih narodov in pa ve-
liki obrtniki ali tovarnarji so bili toliko
modri, da so se začeli od kraja učiti ruščine,
in danes ni velikih firm med industrijskimi
in trgovskimi državami, da bi ne imele po
več oseb, ki znajo dobro ruski govoriti in
pisati. Vsaki dan čitamo, kako so zapadni
narodi že pripravljeni na podjetja za sibir-
sko železnico. Že se vozijo po njej in prou-
čujejo, kako bi si napravili zveze ob tej že-
lezni in z azijskimi narodi ob tej progi v
obče. Že se naseljujejo tu in tam kakor kupe-
ci in različni podjetniki.

Slovenci nimajo velikih kapitalistov in
tudi premalo podjetnega duha; a nekaj dru-
zega imajo. Slovenski rojaki so pokazali tudi
brez kapitalov in brez posebnega znanja, da
imajo poguma za preseljevanje v tuje svetove,
v tuje dežele, in v to, da si služijo kruha
med tujci. Ako pa imajo naši ljudje toliko
srčnosti, da z vsemom zabavajo celo med
neslovanske narode, kjer premagujejo težave
učjenja angleščine, španščine in drugih jezi-
kov, koliko več poguma bodo imeli, ko spo-
znajo, da jim kaže, naseljavati se na zemlji
velikega slovanskega naroda! Tistega naroda,
čegar jezik, to je, ruski, je našemu silno po-
doben, naroda, ki je slovanskemu jako po-
doben po vsem svojem značaju. Med ruskim
preprostim narodom gospodujeta ista prija-
znost in odkritost, kakor med nepopačenim
delom slovanskega naroda. Slovenski rojaki
se bodo čutili takoj domače med ruskim na-
rodom, in če se količkaj pripravijo doma, da
bodo znali vsaj čitati cirilske črke, prisvojé
si v malo tednih tudi živi govor ruskega
naroda. V Rusiji in ruskih zemljah bivajo
razni narodi, a vsi se trudijo, da znajo go-
voriti ruski. Če torej človek zna ruski go-
voriti, izhajal bo lahko povsod na veliki ši-
rini ruskega carstva.

No, kako slovanski rojaki naj bi zahajali
na Rusko? V obče, treba odgovoriti, taki,
kateri bi radi šli na tuje, bodi v Ameriko
ali kako drugo zemljo. V Rusiji bodo zidali

ob sibirski železnici novih vasij in mest; po-
trebovali bodo nadalje raznih rokodelcev in
obrnitov, in vsi ti bodo imeli dober za-
služek.

Nemški mali obrtniki in rokodelci se že
po mestih evropske Rusije dobro počutijo,
imajo dober zaslužek in si nabirajo lepa pre-
moženja. Zakaj ne bi slovanski sloji te vrste
poskusili sreče v Rusiji? Z novimi velikimi
železnimi progami se je Rusija tako rekoč
nakrat povečala, in tujci bodo kar drli v
azijsko Rusijo. To se bo godilo toliko bolj,
kolikor bolj nedostaje zaslužka novim nase-
ljencem celo v Ameriki. Ali je nam treba
praviti, da ima Nemčija pri sedanjem občem
gospodarstvu že preveč naseljenja, in da se
Nemci naseljujejo že po vseh svetovih? Ne-
mci so bližnji sosedje Rusije, in oni se
bodo zopet kakor gostje naseljevali po ru-
skih zemljah. V interesu Rusije bo, ako se
bodo v ruski Aziji naseljevali spretni ljudje
slovanskih narodov, saj tudi Rusi vedo, da
slovanski narodi ne morejo nikdar biti ru-
skemu narodu tako nevarni, kakor nemški
naseljenci. Spretni slovanske rojake rokodel-
skega in maloobrnežnega stanu radi sprejmejo,
in naši rojaki pridejo med brate do zaslužka
in se ne izgubé za Slovanstvo, kakor se to
dogaja in prej ali slej zgodi v Ameriki.

Slovenci imajo bistre glavice, ki bodo
odslej, ako umejo prav svetovno gospodarsko
položjenje, radi zahajali tudi na realne in
tehnične. Doslej se ni godilo to v zadostni
mehi niti za domače potrebe. Odslej pa bodo
imeli izšolani realci in tehniki odprto pot za
zaslužek v slovanskih zemljah, zlasti v Ru-
siji. Tehnikov vsakih vrst bodo v azijski
Rusiji še nadalje potrebovali, in slovanski
tehnični pridejo lahko do znatnega zaslužka
ravno v Rusiji.

Za vse take strokovne praktične rojake
je velike važnosti, da se že doma, še za časa
srednjega šolanja dobro izvežbajo v ruščini.
V domačih mestih slovanskih so po takem
»ruski kružki« potrebni tudi iz praktičnih
vzrokov! V mestih, kjer so vseučilišča in
tehnične pa interesi tudi drugih slovanskih
dijakov govoré za to, da si tam snujejo dru-
štva, v katerih si morejo prisvojiti znanje
ruščine. Tako in iz takih vzrokov so si tudi
zasnovali po vseučiliščnih mestih taka dru-
štva pod imenom »ruskih kružkov«. Glavno
je na tem, da se slovanski dijaki velikih
mest zavedajo svoje lastne potrebe, in da od
kraja obiskujejo »ruske kružke«, ali v obče
iščejo prilike, da se rano priučé ruščini. —
Mnogo se gotovo danes že vrši v zmislu te

lastne dolžnosti, in je danes vsekakor bolje,
nego pred 30 ali 20 leti. Obča sila in po-
treba je danes tudi večja, in dobro je, da se
tudi spoznanje širi. Tujci bi ne imeli za Slo-
vanstvo toliko škodljivega vpliva po balkan-
skih zemljah in v Rusiji, ako bi se bilo
naših rojakov in zapadnih Slovanov o pravem
času in v večem številu izučilo v praktičnih
strokah, nego se je zgodilo. Nadejamo se, da
se vse izpremeni na boljše, in da že sam
praktični duh bo zahteval več in več »ru-
skih kružkov« tudi po slovanskih mestih in
trgih.

Iz podrobne razprave o državnem proračunu.

(Govor posl. V. Spinčiča v seji zbor-
nice poslancev dne 4. marca 1902.)

(Dalje.)

Dogodki v deželnem zboru.

Kaj je drugzega, nego zlorabljanje moči
večine, ako že zdaj naznanjajo v novinah
italijanske stranke, da bo izvolitev nekega
slovanskega poslanca, izvoljenega zakonito in
z dvotretjinsko večino, uničena, in sicer zato,
da se prepreči imenovanje istega na neko
gotovo mesto? Kaj je to, gospóda moja,
nego zlorabljanje moči večine, ako so hrvat-
skim in slovanskim poslancem po občinstvu
na galeriji, ali pa po členih večine samih,
začranjuje posluževati se v deželnem zboru
svojega jezika in jezika večine prebivalstva
v deželi? Kaj je to drugzega, nego zlorab-
ljanje moči večine, ako je večina, in sicer
prvikrat na predlog poslanca dra. Bartolija,
sklenila, da v hrvatskem in slovanskem je-
ziku ni smeti razpravljati v deželnem zboru? Kaj
je to drugzega, nego zlorabljanje moči
večine, ako se slovanskim poslancem zabra-
njuje govoriti v njihovim materinem jeziku
tudi še potem, ko je bil dotični sklep anu-
liran od Njeg. Veličanstva? Kaj je to
nego zlorabljanje moči večine, ako se je v
drugič storil sklep in je bil isti v drugič
uničen od Njeg. Veličanstva in če se slo-
vanskim poslancem po večini in po galeriji
vendar le zabranjuje govoriti v svojem last-
nem jeziku, in se predsednik ne le drži
sklepa, dvakrat uničenega od Njeg. Veli-
čanstva, ampak še govori izrecno, da se je
držal istega sklepa, da se ga drži in da se
ga bo držal? (Čujte! Čujte!)

In kaj je to drugzega, nego zlorabljanje
moči večine, vse tisto postopanje deželne
odborna istrskega in tudi postopanje vseh ita-

lijanskih većin po občinah, kjer gospodujejo,
po katerem postopanju deželni odbor in go-
spodovalne italijanske večine ne le da ne
skrbe za slovansko prebivalstvo, bivajoče v
deželi, oziroma v dotični občini, ampak gle-
dajo celo, da store vse možno, da to prebi-
valstvo ne napreduje, ne kulturelno, ne ma-
terijalno?!

Jaz vprašujem vse pravično misleče
može: postopati mari na tak način nemška
večina v deželnem zboru tirolskem in hrvat-
ska v deželnem zboru dalmatinskem — na
kateri je gotovo mislil dr. Rizzi — nasproti
italijanskima manjšinama?

Nadaljnje vprašanje je: kako se vedejo
e. kr. vlada in njeni organi vspricho opisanih
razmer v deželnem zboru istrskem? Jaz ne
bom navajal mnogo, ampak pravim le, da je
sedanji namestnik, ko je bil prvokrat v de-
želnem zboru istrskem, govoril le italijanski,
in da potem, ko so se slovanski poslanci v
isti seji, v kateri je bil on, posluževali svo-
jega materinega jezika in so zbok tega na-
stali najgrji škandali, ni imel nobenega nuj-
nejega posla, nego da je šel k slovanskim
poslancem in jih nagovarjal, naj razpravljajo
v italijanskem jeziku. (Čujte! Čujte!)

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 18. marca 1902.

**Kako si Nemci konstruirajo svoje
»posestno stanje«!** Iz poročila o večeraj-
šnji seji zbornice poslancev je razvidno, kako
je moravski nemški poslanec baron d' Elvert
protestoval proti češki politiki v Brnu,
mej drugim tudi radi tega, ker da se s to
češko visoko šolo moti posestno stanje Nem-
cev v Brnu. Kakovo »posestno stanje«
Nemcev je glavno mesto Moravsko — za to
smo dobili klasično pričo ravno te dni. Neki
nemško radikalni list je ljuto napal nemško-
liberalno stranko, gospodovalno v Brnu (pri-
bližno istotako opravičeno, in ob podpori
istih krogov, kakor n. pr. pri nas v Trstu
gospoduje progressovska klika) ter jej je očital
nemožnost, boječnost in grdo sebičnost. In
zakaj? Zato, ker imajo malo ne vsi nemški
trgovci v Brnu tudi češke napise, dočim je
le redke češki trgovce, ki bi imeli tudi nem-
ški napis. S tem da si je nemštvo v Brnu
postavilo sramoten spominek.

Nam se zdi, da dela nemško radikalni
list nemškim trgovcem v Brnu veliko kri-
vico s tem očitanjem. Ni boječnost to;

doma. Petčijeva pesem »petnajsti mare« je
razplamtila Madjare, Metternichovo nasilstvo
se je razdrobilo že o prvem valu v prah in
pepel, a tudi po Zagrebu so klicali ljudje:
»Evo svobode!« Da, od vekov žejni narod
je začel srkati ta čudotvorni napitek. Divne
sanje! Samo grešnik more jih prezreti, samo
brezdušnik more jih prokleti. Kdor ni doži-
vel onega časa, ne more ni sanjati o njem;
kdor ga ni občutil, pa bodi le kakor dete,
ta ne sme govoriti o njem. To je bil čuden
praznik, tedaj je bil vsaki dan praznik, tedaj
se ni razmišljalo — ker ni bilo niti časa v
to — tedaj se je samo pevalo. Tudi drugi
so pevali o svobodi, tudi Nemci in Italijani
in Madjari, tudi ni smo pevali o svobodi —
ali drugače, ker oni so pevali molitve za
mrličje, mi pa smo jim odgovarjali gromom
polnega zdravega življenja. Ves svet je bil
kakor velika ogromna cerkev, v kateri se
propoveduje evangelje svobode: ali oni drugi
so se potisnili naprej, kriče: »Mi smo pravo-
verni svobodnjaki, a tisti Hrvatje tam so
sužaji do vratu, oni niso vredni svobode«.

(Pride še.)

P O D L I S T E K 54

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. I. Š.

IV.

»Prosim, ne vprašuj me mnogo, draga
Pavlina! Vse to je prekasno. O Repušću
mi ne govori mnogo, zadolžen je do grla. To
ti menda najbolje veš. Pustivi torej raje to
neljubo vprašanje. Da, jaz sem hotela svoji
Luciji preskrbeti bogatega moža, imela sem
celó že kandidata, ali — — —«.

»Nu, kaj je ta »ali«?

»Deklica se je zaljubila v učitelja mo-
jega Kolomana, v fan tističnega mladiča — —«.

»A ta je torej tisti drugi, tisti pravi, o
katerem je govorila, da ga ljubi!«

»Da«, je prikimala Klara.

»Pa?«

»Pa Dobranič hoče za vsako ceno, da
ga deklica vzame.«

»Dobranič! Mari je Klara nehala biti
gospodinja v tej hiši?«

»Takat, da! Tudi jaz sem se čudila nje-
govi energiji.«

»Tebi torej to ni po volji?«

»Niti najmanje. Saj so ti znane moje
ideje.«

»Pak prepreči stvar!«

»Prekasno. Mlada sta že zaročena.«

»Pa kaj za to?! Ali si čudna. Koliko
že zaročenih parov se je že razšlo zopet pred
svatbo! Jaz se res čudim tej lahkomiselnosti
starišev. — Človeku brez službe dajati
otroka!«

»Pa ne sedaj, ampak potem, ko bo imel
svoje mesto.«

»Tebi bi bilo drago, ako se to raz-
dere?«

»Da govorim resnico — da!«

»E pa razderi!«

»Dobranič ne bi dovolil.«

»Stori to proti njegovi volji!«

»Kako? Očitno ne morem.«

»Ah, na skritem — mislim.«

»Ali kako, kako?«

»Prepušti to meni! Jaz imam dobro
metodo. Samo da ne bo hitro svatba. Do-
voljuješ-li?«

ampak tu zahtevajo gotovo ekzistenčni pogoji nemških trgovcev, da morajo vabiti tudi češke kupce, da torej trgovina v Brnu ne more pogrešati češke klijentele, iz česar sledi zopet, da je velik del, gotovo večina, prebivalstva glavnega mesta Moravske češke, da torej Nemci nimajo prav nobene pravice šteti Brno v svoje »posestno stanje«. In kakor je tu, istotako je v nešteti slučajih, kjer so Slovani prisiljeni boriti se za revindikacijo tega, kar jim je bilo odtrgano — po Nemcih. Nekaj so si prilastili siloma in potem trde, da je to njihova neoporečna last. Tako si torej Nemci konstruirajo svoje »posestno stanje« in se zgražajo nad agresivnostjo istih Slovanov, ki so se vzdramili in nočejo dopuščati, da bi se jim nadalje vzkradal del ugrabljene jim lasti. Nemci pa kriče dalje, ne mené se za faktično stanje stvari, da Slovani napadajo njihovo »posestno stanje«.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Včerajšnja seja poslanske zbornice je bila jako zanimiva. Govorila se je o invaziji laških delavcev v našo državo, o čemer so najhujše prizadete naše pokrajine ter o laškem in jugoslovanskem vseučiliškem vprašanju.

V zadevi invazije laških delavcev, kateri so postali že prava gospodarska nadloga, posebno v našem mestu, interpeliral je posl. dr. Gessmann ter je v svoji interpelaciji zahteval, naj se na javnih delih domači delavci predpostavljajo inozemcem. V interpelaciji opozarja se tudi na tozadevno izjavo laškega državnega podtajnika za vnanje stvari, podano v laški zbornici ter se vprašuje, kako stališče misli zavzeti avstrijska vlada nasproti tej izjavi in da-li je pripravljena upreti se najodločnejše prizadevanjem laške vlade, ki bi hotela doseči, da bi se v naši državi o najemanju delavcev za javna dela ne imelo nikakega ozira na podaništvo istih.

V nadaljevanju proračunske razprave je govoril k točki »visoke šole« posl. Biankini. Govoril je najprej hrvatski ter je potem nadaljeval nemški. Pritoževal se je radi zapostavljanja Slovencev in Hrvatov na visokoškolskem polju ter je prešel potem k vprašanju ustanovitve vseučilišča v Ljubljani ter pripoznanja študij, dovršenih na zagrebskem vseučilišču. Povdarjal je, da se učni načrt pravne in filozofske fakultete na zagrebski univerzi v glavnih točkah vjema z učenim načrtom avstrijskih univerz. Očital je vladi, da je v reševanju vseučiliškega vprašanja pristranska ter da bi to pomenilo novo krivico, ako bi ustanovili laško univerzo poprej, nego slovensko in predno se pripoznajo študije, dovršene na zagrebski univerzi. Hrvati ne bi se mogli odpovedati pravici do obiskovanja zagrebske univerze tudi v slučaju, ako bi se na zahtevani slovenski univerzi ustanovili hrvatski paralelni kurzi.

Govornik je izjavil, da ustanovitvi laške univerze ni principijelno nasproten, vendar pa treba vpoštevati, da imajo Italijani že nekaj laških stolic na inšbruški univerzi in da smejo na graški univerzi polagati izpite v svojem jeziku. Oziraje se pa na to, da Slovani tvorijo ogromno večino vsega prebivalstva na jugu monarhije in da so Slovani najboljši branitelji naše države proti italijanskim aspiracijam, zahteva, da se bodoča laška laška univerza ne ustanovi v Trstu, temveč v jednom mestu na južnem Tirolskem, kjer bivajo Italijani kakor avtohtono prebivalstvo.

Govornik je prepričan, da bi laška univerza ne mogla niti prosperovati v takem obmorskem trgovinskem emporiju, kakor je Trst. Ravno radi tega svojega značaja moral bi biti Trst mednarodno mesto; nasproti temu pa tira sedaj vladajoča stranka v Trstu najskrajnejše politične in narodne tendence. Trst pa ima tudi slovensko okolico in tudi radi tega ne mora postati sedež laški univerzi, ker bi ta univerza postala novo orožje v boju proti slovenskemu in hrvatskemu prebivalstvu Primorja. Govornik je, zaključuj svoj govor, pozval vlado, naj vendar enkrat izpremeni svoj protislovanski sistem na jugu monarhije.

Poslanec baron d'Elvert je govoril proti postavitvi za češko politehniko v Brnu ter trdil, da je že sedaj preveč čeških tehnikov, tako da se isti morajo izseljevati v Nemčijo. Nemci so to tudi radi tega nasproti češki politehniko v Brnu, ker se na ta način moti njih narodno posestno stanje. Govoril je potem o neuspehu pravnih pogajanj ter je na čehu valil krivdo na neuspehu. Sled-

nji je govornik dokazoval potrebo ustanovitve nemškega vseučilišča v Brnu.

Malorus Barwinski je priporočal ustanovitev maloruske univerze v Lvovu, na kar se je seja zaključila.

Obnovljenje pogojev med Nemčijo, Italijo in Avstro-Ogersko. Berolinski »Local-Anzeiger« je dobil iz Rima poročilo, ki obrne na se v veliki meri pozornost vsega onega sveta, ki se bavi z glavnimi stvarmi. Poročilo pravi namreč, da so se med vladami Italije, Nemčije in Avstro-Ogerske zadnji čas vršila zaporna pogajanja radi obnovljenja trgovinskih in zveznih pogojev. Pogajanja da so dovela do sporazumljenja v najvažnejših točkah. Prinetitju, ministru za vnanje stvari, da se je posrečilo »doseči z Avstro-Ogersko sporazumljenje tudi preko danega okvira trozveze glede na glavne interese obeh držav ob morju Adrijskemu«.

Po takem bi imeli pred seboj dve dejstvi, ki morata vznemirjati izlasti nas Jugoslovane: politična zveza z Italijo se obnovi in trgovinska pogodba istotako. Kaj naj pomenja tisti mistično zasukan stavek v sporočilu berolinskega lista o sporazumljenju »preko okvira trozveze«? Ta stavek vzbuja v nas sto mučnih vprašanj. Velja ta opazka le glede Albanije? Pomajala-li, da bomo Jugoslovani morali še nadalje prenašati narodno in politično tlačanstvo — radi zveze z Italijo? Je li s tem rečeno, da se bodo koristili naših ribičev in vinogradnikov še nadalje polagale na žrtvenik te nenaravne politične zveze? Je li se je g. Prinetitju posrečilo še kaj več iztisniti — preko meje dosedanjih gospodarskih žrtv na naši strani? Če da, dovolj vzroka imamo, da smo ob teh vesteh okrajno vznemirjeni! In da smo pripravljeni — na hudo. Saj nam Gessmannova interpelacija — glej poročilo o državnem zboru — prav kriči o tem, koliko si že apajo iz Italije sem. Jez. Jako pa bi bilo želeli in prizadeto prebivalstvo ima pravico zahtevati, da mu naši merodajni krogi nemudoma natočijo čistega vina, kaka im kaj je resnica v poročilu berolinskega lista.

Občinske volitve na Dunaju. Včeraj so se začele na Dunaju dopolnilne občinske volitve in sicer s tretjim razredom. V vseh dvanajstih okrajih so zmagali krščanski socialisti z velikimi večinami.

Ze s tem so skróčene na svojo pravo mero vse baharije po nemško-liberalnih listih v zadnjih časih, češ, kakor da smo že blizu nemško-liberalni renesanci na Dunaju. Kako sodimo mi o narodno-politični smeri Luegerjevega režima, smo že večkrat povedali. Na to stran nam more biti pač povsem vsejedno, ali vladajo na Dunaju krščanski socialisti ali nemški liberali. Oboji imajo nas Slovence enako — malo radi. To pa nas ne zadržuje, da ne bi priznali, da je gospodarski zistem Luegerjev neprimerno bolji in poštenji od onega nemških borzijancev. Dunajsko prebivalstvo vidi to in voli — krščanske socialiste.

Ekskurzija princa Henrika v Ameriko se čedalje bolj — kolikor bolj se zgublja dim iz kadilnice, ki so jih navihani Američani vihteli na raznih banketih — prikazuje svetu od svoje ponesrečene strani. In je celo ljudij, ki so vsaj tej epizodi hlastanja nemške politike po zaveznikih, vsej tej ameriški ekskurziji, katero je brat princa Henrika, zgovorni in zvezde klateči cesar Viljem, gotovo prokleto resno mislil in jo smatral morda za mojsterski »coup« nemške in — svoje lastne diplomacije: je celo ljudij, pravimo, ki so vsemu temu potovanju nemškega princa, toliko napivanemu in toliko okajevanemu, znali najti smešno stran. Je pač res, da Bismarek ni več med živimi. Dokler je bil on, je pač slo s politiko — ne z dvema, ampak z večimi železi v ognju. On se je znal vezati z Avstrijo proti Rusiji, je znal to Avstrijo siliti, da je plačevala odškodnino (in trpela vsled tega silno škodo, seveda), ki jo je Italija zahtevala za svoje pripadništvo k trozvezi, katera pa ni bila nikomur bolj potrebna, nego ravno Nemčiji; in slednjič je Bismarek znal ob vsem tem ostajati z Rusijo v takih odnosih, ki so mu puščali odprta vrata do možnosti spletke kareneja proti Avstriji proti svoji zaveznici. To je bil Bismarekova politika z mnogimi železi v ognju, Ali za vodstvo take, nemoralne sicer, ali »zdrave« politike treba ravno biti — Bismarek. Nemčija pa nima več Bismarekov.

Ima sicer mož, ki veliko govore in ki se odlikujejo z veliko ambicijo, ali — brez genijalnosti Bismarekove!

Tudi sedanja nemška diplomacija bi hotela kopirati tako politiko: imeti zveze z vsemi in proti vsem. Danes napenja žice, ki vodi do Petrograda, jutri stiska prijateljsko roko dunajsko, pojutrnajim zatrja v Londonu, da je prijateljstvo med nemškimi in angleškimi narodom staro, neporušeno; potem potiplje zopet za pariško žilo, da-li ni tam kaj bolja dispozicija za nemške načrte in slednjič je cesarski brat poslal princa Henrika v Ameriko, da bi Američani verjeli, da je Nemčija prav za prav od nekdanj najboljša prijateljica Združenim državam. Ali Američani so računari in navihani ljudje. Delali so se kakor da verjamejo, ali verjeli — niso! Danes, ko so se oblaki dima iz kadilnic razpršili, je jasno, da vse to potovanje princa Henrika v Ameriko bo imelo za osebo prinčevu morda vrednost interesantnih spominov, za politiko Nemčije pa spoznanje, da se ameriško železo ne ugreva tako lahko. Če v Nemčiji zaajo čitati ameriške liste, že vedo, da so s poslanstvom princa Henrika v prilog nemški politiki večih želez v ognju imeli poskus, ki se je končal z neuspehom.

Pa tudi v Nemčiji sami je treznih krogov, ki sodijo tako in so uverjeni celo, da je ekskurzija princa Henrika zaključila celo z moralno nezgodo za Nemčijo in nje politiko. Tako piše n. pr. »Bayerisches Vaterland«, da so imeli Prusjaki ob tem potovanju divne čase, ko so mogli imeti polna usta, kakor da je nemška diplomacija dovršila mojstersko delo. Žal pa — pravi rečeni list — ni bila vsa stvar drugzega nego z najnavadnejimi sredstvi uprizorjeno hlastenje za popularnostjo, hlastenje princa sploh nevedno. Lastni vladar se more kazati po deželi, da se kaže svojemu ljudstvu. Če pa nemški princ v Ameriki roma od kraja do kraja, postaja s tem le rariteta, je degradiran v stvar, katero hočejo ljudje videti in katero more sodrga zijati in jej kričati. Nič drugzega ni še manjkalo, nego da bi bilo spremstvo prinčevu nabijalo na boben in da bi bil kdo pobiral novce s kroznikom. Američani so tudi tako umevali vso stvar. Tako se je n. pr. na neki postaji, kjer je imela lokomotiva le vzeti vodo, nabrala velika množica, ki je hotela videti princa, da-si je bilo ob 2 uri popolnnoči. A ker se princ le ni hotel pokazati, jela je množica nabijati na okna vagona. Tudi več del ameriškega novinstva smatra stvar za brezposlabno, ker ne smatra vredno podrobnega poročevanja o tem prinčevem romanju. In človeški sin, ki vidi v tem potovanju več, nego mimoidoč prizor, mora biti res jako — otročje naravi. Naravnost smešno pa je, ako se od potovanj princev pričakuje »približevanje ljudstev«. Zveze med narodi slone na trezni politiki: do ut des, dam, če mi daš!

Precej trda sodba je ta v nemškem listu, al to je gotovo, da je, precej blizu — resnici!

Tržaške vesti.

Umrl je v svoji vili na Vogerskem pri Gorici načelnik glavnega poštnege urada v Trstu, ravnatelj poštnege urada, g. Leopold Konstantin. Pokopali so ga včeraj na tamošnjem pokopališču. Pokojnika nam opisujejo kakor precej strogega, ali pravičnega, izlasti pa nenavadno pridnega uradnika. P. v. m.!

Koncert »Slovanskega pevskega društva« v gledališču Armonia. Kakor smo že včeraj na kratko omenili, bil je ta jubilejni koncert za tržaške Slovence nenavaden pojav, posebno, kar se tiče umetniškega užitka, katerega nam je nudil in radi mnogostevilne in izbrane udeležbe. Obzlatovati je le, da se radi pretesnega prostora niso mogli tega koncerta udeležiti vsi oni, kateri bi bili radi se svojo navzočnostjo izrazili svojo hvaležnost in svoje simpatije prezaslužnemu jubilarju, gospodu Srečku Bartelu. Z ozirom na obširnost in umetniško vrednost programa nečemo se spuščati v druge podrobnosti, temveč preidemo takoj k programu samemu, ki je bil izredno bogat kvantitativno in kvalitativno. Komu se je dozdeval morda nekoliko predolg, ali njegovo izvajanje s kratkimi presledki med posamičnimi točkami, kar je nekaj čisto novega na naših tržaških koncertih in predstavih, je povzročilo, da ni bilo utrujenosti, katere se je bilo bati in se imamo gotovo tudi tej točnosti veliko zahvaliti, da nam je čas tako hitro, da, celo prehitro potekel.

Zbor je sestojal iz kakih 40 moških in nekaj čez 30 ženskih glasov; v moškem zboru

so bili srednji glasovi (drugi tenor in prvi bas) nekoliko prešibki, v ženskem zboru pa so nekoliko prevladovali soprani.

Izvajanje je bilo v obče prav častno in zadovoljivo, zbori so doneli krepko in polno tudi v piano. Posamične distonacije so ob takih prilikah povsodi neizogibne in jih zato omenjamo tem manje, ker so bile malenkostne, kratke in jih je bilo le en par. Pripi-sati pa jih je tudi akustiki gledališča, katera ni ravno najboljša. Pevec je niso bili privajeni in se na odru niso slišali posamični glasovi, da, celo niti posamični pevec mej seboj. Istotako v tem gledališču akustika tudi ni povsod enotna in je na nekaterih mestih bolje slišati, nego na drugih, zbok česar skladbe — posebno v nekaterih legah — ne prihajajo mestoma do polne veljave.

Prva točka programa, Vilko Novakovi možki zbor »Hrvatskoje«, nam je bila že dobra znanka iz prejšnjih koncertov. Skladba je lepa in efektna ter primerna besedilu, izvajala se je precizno in krepko. — Prvikrat pa se je v nedeljo izvajala Iv. pl. Zajčeva glasbena slika »Dolazak Hrvata« za tenor, bariton in bas solo, moški zbor in orkester. Poleg Zajčevih dramatičnih del (od katerih je marsikomu izmed našega občinstva znana opera »Nikola Šubić Zrinjski« iz leta v Ljubljano) je to jedna največjih skladb tega znamenitega in Sloven-cem dobro znanega hrvatskega skladatelja. Krasna, deloma veličastna skladba, ki v moškem zboru kaže vse vrline Zajčeve umetnosti, dočim se nam je orkestralno spremljevanje na nekaterih mestih zdelo nekako prazno. Izvajanje tudi dobro, zbor se je hrabro držal, da-si je bil na močnejših mestih pre-slab proti popolnemu orkestru. Izmej solistov sta se posebno odlikovala tenorist g. Josip pl. Masnec in basist g. Prunk po polnih in krepkih glasovih in lepem prednašanju; baritonist g. dr. Edvard Slavik je imel jako težavno in nehvaležno nalogo, ter žalibog ni mogel razviti vseh vrlin svojega priznane krasnega glasu. — Terec pa je zvenel prav impozantno.

A. Foester »Ljubice«: O tem naj-lepšem slovenskem mešanem zboru smo že ponovno obširneje govorili, zato omenjamo za danes le toliko, da se ne moremo nadevati čudoviti lepoti in milini te uzorne skladbe dušnega mojstra Foesterja, na katero smo Slovenci v resnici lahko ponosni. Izvajanje je bilo to pot prav izvrstno, tako, kakor doslej še nikdar ne. Videti je bilo, da so se pevec polagoma popolnoma vglobili v pesnikov in skladateljev duh. Zato pa je izvajanje zadovoljilo tudi strožje zahteve in je mnogo intenzivneje uplivalo na občinstvo. — Posebno pohvalo zasluži ženski zbor, ki je res imenitno pel.

Sekstet iz Smetanove »Prodanca neveste« je eden najlepših biserov iz te sedaj že širom sveta slavnoznane opere češkega mojstra. G. Štular, g. Makuc, g. Bartel ter gg. Bartel, Umek in Prunk so to skladbo pod izbornim vodstvom g. Macika izvajali povsem točno in z neko izredno eleganco ter finim njansiranjem. Orkester je istotako popolnoma dobro izvršil svojo nalogo. Glasovi, posebno ženski, bili so morda malce prešibki, a to ni prav nič kvarilo splošnega dobrega utisa; škoda le, da se z ozirom na dolgi program ni moglo ustreči burni zahtevi občinstva, da bi se ta krasna skladba ponavljala.

Zd. Fibich »Pomladanska romanca«, (Jaraf romance), za bas in sopran solo, mešani zbor se spremljevanjem orkestra. Z glasbenega stališča je to najznamenitejše delo, kar jih je »Slovansko pevsko društvo« sploh izvajalo dosedaj. O skladatelju samem in o tej njegovi krasni skladbi čitamo v 13. letniku »Ljubljanskega zvoza« sledeče:

Zdenko Fibich se je porodil dne 21. grudna 1850. leta v Šebotičah v okrožji časlavskem, kjer je bil njega oče gozdar na gosposčini kneza Auersperga. Ko se je oče naselil v Liban blizu Chrudima, odšel je leta 1859. na Dunaj, kjer je hotel v akademsko gimnazijo in se pri klavirskem mojstru Schmidu učil prvotnih nauk o glasbi. Na Dunaji je ostal tri leta in potem nadaljeval svoje studije na gimnaziji malostranski v Pragi; za-jedno pa se je dve leti učil glasbe pri Žigi Kolešovskem. Leta 1865. je odšel na konservatorij v Lipsijo, kjer so mu bili učitelji Jadassohn, Moscheles in Ernest Richter. Iz-obražal se je zlasti v igri na klavir in kom-poziciji. Leta 1868. se je napolil v Pariz, kasneje pa v Mannheim. Dopraviši svoje studije, prišel je domov, kjer je zložil prvo

svojo opero »Bukovin«. Pozneje je vzprejel službo glasbenega učitelja na carskem zavodu v Vilni, skoro pa se je vrnil v Prago ter bil nekaj časa za drugega kapelnika pri češkem gledališču in leta 1878. po Bendlovem odhodu za kapelnika pri pravoslavni ruski cerkvi. Pozneje je deloval zasebno v Pragi kot profesor glasbene umetnosti. — Izmed njega del navajamo zlasti uverturo h Kolárjevi drami »Pražský žid«, svatbeni prizor za zbor, sola in orkester po narodnih pesmih čeških simfonijsko pesem za orkester »Toman z lesni panna«, melodram »Štedry večer«, veliko balado »Melusino«, romantično opero »Blaník«, opero »Nevesta Messinska« melodram »Večnost«, simfonijsko pesem »Otakar«, simfonijski obraz »Vesna«, »Pomladno romanco«, zloženo leta 1880., »Noc na Karlštejnu« in melodram »Námluvy Pelopovy«. Zložil je pa še ogromno drugih glasbotvorov za orkester, klavir, gosli, vijolončelo itd.

»Pomladna romanca« pripada najboljšim proizvodom novodobne glasbene književnosti bodisi kateregakoli naroda.

Temne harmonije orkestra z mirno melodijo v triolah pri godalih in lesnih pihalih, med katere časih zvone rogovi, kažejo začetkoma na romančno pripovedovalni zvačaj. Vsa situacija prve kitice je naslikana z mračnimi barvami. Zbor izvaja pripovedni moment, orkestru je dodeljena opisovalna naloga. Čim bolj se stopnjujejo besede, tem krasneje se razvija orkester, dokler se naposled po sklepni besedi druge kitice zopet ne vrne v pripovedni ton. Zanimljive so pri zadnjih dveh stilih tretje kitice moderne modulacije; melodijski razvedeni glasovi v vijolinah se kontrastno dvigajo izmed ostalega orkestra in zbora. Zdajci se ritmika izpremeni: prične se opisovanje onih krasot, katerih se nadeje čarovnik na zemlji. Te krasote izraža v četrti kitici uprav mojsterska instrumentalacija. Šumljajoči potok v čelu, pastirska piščal v flautah, ptičje žgolenje, veselje in ljubezen, vse to se dviga do fortissima, da se končno kot zgolj slutnja vsega tega krasu vrne v pianissimo stavke pete kitice. Pri misli na pesmi, zvezde in cvetove se zbor in orkester iz nava dvigne do veličastne višine, potem pa se v šesti kitici prične mirno pripovedovanje: »V rokó je vzel svoj gromni kij in v plašč zavil se ože«. Nató nastopi prekrasno glasovno slikanje s pesemskim razvajanjem melodije (v vijolinah in pizzicato-spremljevanjem basov in čelov; glasba izraža ljubezen. Sedaj se vrne v pianissimo, in pri zanimljivem in težko izvednem ritmiškem izpreminu se moškemu zboru še pridruži ženski zbor ter izvaja glasbeno misel do nastopne sedme kitice. Na ton, katerega vzdržujejo rogovi, pripoveduje zbor z najhlašjim dihom: »V tej náleji veseli že prešel je kraje mnoge«. Opisovanje prihaja v godalih temno, bas-solo pripoveduje v 8., 9. in 10. kitici tožno o prevari čarovnikov. Pri besedah »In sam si vzame glavo« zgrozi se ves orkester zaradi čarovnikovega dejanja; to grozo izražajo kromatiški zmanjšani sept-akordi, gibljajoči se gori in nizdolu. Dramatiški izraz dospě tukaj do vrhunca, potem pa se polagoma niza pri zamolklo zvenceh rogovih in se končno umakne mirnejšemu čustvu. Čim dalje mirnejši kromatiški postopki flaut in oboj, klarinet, čela in fagota se naposled umiré v rahlo gibljajočih figurah vijolinskih. To slikanje prihajajoče pomladi je res omamne lepote. Za tem stavkom zavneí solo flavte, katero nežno spremljajo harpe in godala. Sopran solo v 11. kitici »A topli dihi spet igrajo se veseli« izraža, kako se iz smrtne spanja vzbuja novo življenje. V 12. kitici je zopet izborna naslikana vsa situacija, v poslednji kitici pa naznanjajo sopran-solo, spremljajoča harpa, pomladni motiv v najvišjih legah vijolin, bogata instrumentalacija, flavte in rogovi, ognjevite melodije in živi ritmi, da je nastopila pomlad. Zbor zakliče najprej vokalno »Pozdravljen, majnik mili!«, potem pa se stopnjuje v čimdalje višji in sijajnejši krasoti. Vso skladbo završuje veličastno mnogoglasno petje, v katero zmagovalno zveni pomladni motiv v trobentah in rogovih vesoljnega orkestra: »Pozdravljen, majnik mili«. Vtisek »Pomladne romance« je v svoji poeziji in divni glasbeni lepoti prekrasen, v celoti pa velikanski.

Že dejstvo, da se je »Slovansko pevsko društvo« sploh lotilo te skladbe, nam je imponiralo, največje hvale pa je vredno, da jo je tudi tako častno in razmerno izvrstno izvedlo. — Sopran-solo, gospica Mici Kobau, je takrat prvič nastopila v samostojni nalogi. Njen lep, polni in krepki glas se mogočno vpenja v najvišje lege in tudi

v enembleju prevladuje zmagovito. Svojo nalogo je izvršila tako lepo, da nas je uprav presenetila, posebno nam je ugajalo nje jasno izgovarjanje in lepo predavanje, na čemer ima — kakor smo izvedeli izza kulisa — veliko zaslugo tudi gosp. Macák, ki je vežbal nadobudno pevko. Takoj v začetku jej je bilo pač poznati nekoliko negotovosti — kar pa je povsem umevno, če uvažujemo, da je bil to nje prvi nastop pred občinstvom — ali kmalu se je ujunačila, da smo mogli spoznavati lepoto in tudi obširnost njenega glasu, ki je posebno v višjih legah nenavadno čist, kar za sedaj ni mogoče še popolnoma trditi o nižjih legah. Upamo pa, da se jej polagoma tudi tu uglaadi ter da bomo imeli prijetno priliko slišati jo v bodoče še večkrat. — Basist gosp. Prunk nam je že star in ljub znanec, o čegar vrlinah ni treba iznova govoriti. — Z veseljem pa konstatujemo, da je v zadnjem času kaj lepo napredoval ter da se je ta krat odlikoval z res umetniško deklamacijo in dobro premišljeno porabo svojega tako bogatega, krasnega in simpatičnega glasovnega materiala.

Opomniti nam je še, da se je morala v tej skladbi harfa nadomestiti s pijaninom, ker v vsem mestu ni bilo mogoče dobiti igralke na harfo, katere so sploh zelo redke.

Le želeli bi bilo, da bi se vrst glasbe, kakor je ta romanca, gojila intenzivneje, da bi tudi širše občinstvo moglo prodirati v nje duh in spoznavati nje umetniško vrednost.

Foersterjev: »Venec Vodnikovih in nanjega zloženih pesmi« je tudi že znan občinstvu in istemu priljubljen. Govorili smo o njem že obširneje v našem listu in omenimo naj le toliko, da se je izvajal precizno in sveže ter da je tudi tenorist g. Štular svoj kratki solo pohvalno izvedel.

Vojaška godba zasluži še posebno pohvalo, kajti razna spremljevanja štirih — mej temi treh velikih in težkih skladb — svirala je izvrstno še 6 koncertnih komadov resnične glasbene vrednosti, kakor so n. pr. ouverture: Beethovena »Prometej« in Mozarta »Figarova ženitev«; našemu občinstvu se je posebno prikupila s potpourijem ruskih narodnih pesmi — Artemijejev: »Ena urica v ruskem selu«. G. kapelnik Holub je godbo sam izvrstno vodil; strokovnjak glasbenik — izkazal se je tudi vrlega skladatelja in virtuoza na goslih v svoji »Ogrski fantaziji«.

Da so bili jubilarji poklonjeni trije krasni darovi, smo povedali že včeraj. Danes dodajamo le še, da so darovi došli: od »Slov. pevškega društva«, od »tržaških Slovanov« in od vsake slavljenčevega. Ovacije so bile ob izročanju tako prisrčne in ganljive, da je bil počešenec do solz ganjen.

Udeležba je bila, kakor že rečeno, veličastna. Bilo je gostov od blizu in daleč, izlasti pa prijateljev slavljenca. Mej temi omenjamo izlasti uglednega župana ljubljanskega, gospoda Ivana Hribarja, gosp. profesorja dra. Karola Glaserja, okrajnega glavarja iz Sezane, g. Rebeka, g. Lacka Križarja iz Pulja, profesorja Laharja iz Ljubljane itd. itd. Bilo je to pač najlepše plačilo našemu Srečku za poštenu trud jednega četrtoletja.

Ne znajo. Pišejo nam: Včeraj nam je neka naša narodna trgovka prinesla po magistratu vrnjeno jej prošnjo za podelitev domovinstva v Trstu.

Prošnji so bili pridejani vsi potrebni dokumenti, zato je dotična gospa vprašala magistratnega slugo, zakaj da jej vračajo prošnjo, ko je ista zakonito narejena?! Mož se je odrezal na kratko. Rekel je: »Obili so vam prošnjo zato, ker jo ne umejo! Naša vrta žena je pa menila, da gospodje znajo slovenski, toda — nočejo znati! Ako pa res ne znajo, potem pa da bi jih moralo biti sram, ker da ni lepo od gospodov, da ne znajo drugega nego laški, mej tem ko sleherni slovenski delavec govori po 2 do 3 jezike!

Mi se magistratovcem prav nič ne čudimo, da ne znajo, ali da nočejo znati slovensčine, toda čudimo se slavni e. k. vladí, da ne nastopi energičneje, ko se vendar tu tepta ministerska naredba od leta 1889, v kateri je izrečno rečeno, da tržaški magistrat mora vsprejemati in reševati slovenske ulege!! Kedo naj brani zakon, ako ga sama e. k. vlada noče braniti?! Kaj si morejo narodi misliti o vrednosti kake ministerske naredbe, ako se dopušča slehernemu, pa bil ta tudi kak magistrat, da jo gazi pod nogami!! Koliko časa še, gospóda?!

O delovanju mons. Petronia pravi »Hrvatska«: »Grozno je, kar nam v tem pogledu pripoveduje tržaška »Edinost«, ki navaja gola imena in gola dejstva, a pozivlje na pomoč vse ostale slovenske novine. V tem je »Edinost« nepopolna. Isto tako kakor slovenske, dolžne so tudi hrvatske novine, da pomagajo in uleže svojo besedo. Mons. Petronio žali se svojim postopanjem nas Hrvate istotako kakor brate nam Slovence.«

In tako dalje! Neki Slovenec, živeči v nekem znamenitem mestu Italije, nam piše, da sta bila med delave iz Italije, ki so delali na novi istrski železnici, nekaj časa tudi — dva italijanska oficirja! Da-li sta res prišla razmetavat zemlje in gradit nasipe za novo železnico?! Morda, ali ne verujemo. Ali ju ni morda dovel semkaj kakov drug namen in sta izvolila metamorfozo od blesteče častniške uniforme, do slike, ki jo daje iztržadani laški delavec, v ta namen, da sta laglje — delala?! Sedaj sta dva — delavca seveda že na varnem, v solnčni Italiji in v blesteči uniformi. — Tako naš zaupnik. Če je to, kar nam zatrja tu, resnično, potem vidimo zopet, kako zavezniška lojalnost Italije gre lepo dalje in vedno huje, Bog sum veli, kdaj bo zadostno hudo, da začno gledati tudi oni, ki so si navadili zatiskati obe očesi, in ki bi jih dosedaj zatiskali tudi sto, ako bi jih imeli, pred vsem, kar si upajo čez veliko lužo sem?!

Radi jutrnjega praznika izide prihodnja številka »Edinosti« v četrtek popolnoma ob navadni uri.

Svileno ruto z inicijali A G je nekdo v nedeljo po noči pozabil v trgovinski kavarni.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 20. marca ob 10. uri predpoludne se bodo valed anredbe tukaj e kr. okrajnega sodišča za o vilue stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Sanità 15, štacunska oprava: ulica del Salice 19, pohištvo; ulica Nuova 9, pohištvo; ulica Giulia 10 b, pohištvo; lesni trg 10 in Kjadin 565, mast in pohištvo; veliki trg, pečati, štacunska oprava in raznoterosti; ulica Acque 16, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploter ob 7. uri zjutraj 5°4 ob 2 l uri popoldne 12°5 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 772,0 — Danes plima ob 0.27 predp. in ob — pop.; oseka ob 8.36 predpoludne in ob — popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

Županom v Pazinu je bil včeraj zopet izvoljen dični naš dr. Šime Kurelić. Tako nam javlja brzojavka, prekasno došla za včerajšnji list.

× **Polovico roke odrezal** si je — kakor čitamo v »Slovenec« — Andrej Tušar iz Tribuše, ko je rezal slamo za živino. Po nesreči je potisnil levo roko preveč pod rezilo ter si na ta način odrezal polovico roke. Ponestečenca so prepeljali v bolnišnico, kjer so mu odrezali vso roko.

× **Poštni urad v Dutovljah** je podeljen ekspositoriji g. Frančiški Tavčar.

× **Pevsko društvo »Svoboda«** pri sv. Antonu (okraj koperski) namerja zadnjo nedeljo aprila prirediti svojo veselico s plesom. Podrobneje se priobči pozneje.

Vesti iz Kranjske.

* **Iz slovenskega gledališča v Ljubljani.** G. Josip Verovšek, ki je bil 22 let inspicijent slovenskega gledališča v Ljubljani, je postal — učitelj vrtnarstva na poljedelski šoli v Ljubljani. — Danes gostuje v Ljubljani člen zagrebške opere, baritonist gosp. Bogdan pl. Vulaković. Pel bo v operi »Nikolaj Šubić-Zrinjski« ulogo Zrinjskega. V soboto se je poslovil g. Urih, ki je za to kratko dobo nadomestoval nepozabnega Nollja.

* **Iz Planine** javljajo »Slovenec«, da je promet po dolini zopet odprt, ki je bil prekinjen po silni povodnji.

* **Novo zdravilišče na Gorenjskem.** Gospod dr. E. Globočnik je otvoril letovišče za rekonvalescente v Sangradu pri Kranju.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 18. (B.) — Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je tudi interpelacija poslancev Bennatija in tovarišev na

ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari radi postopanja političnih oblasti v okraju pazinskem nasproti italijanskemu prebivalstvu.

Na predlog posl. dra. Kathreina je zbornica sklenila takoj zapričeti z drugim čitanjem proračunskega provizorija. Posl. Kubr je izjavil, da češki agrarci nimajo nikakega zaupanja do vlade, da jej ne dovoli ničesar in da hočejo vse storiti za oviranje njenega delovanja. Posl. Schönerer je oistro napadal druge nemške stranke, da ne store ničesar za uzakonjenje nemškega državnega jezika. Govornik je izjavil, da njegova stranka stremi po zveznopravaem obošaju z Nemčijo, ona bo pobijala vsako stranko, ki se temu protivi. Govornik je zaključil z vsklihom: »Hoeh und Heil den Hohenzollern!« — (Demonstrativno vsklikanje mej Vse-nemci. Smeh in energični protestni klici na desnici in v centru. Trajen ropot.) Predsednik je pozval posl. Schönererja na red. Socijalist Rieger je očital vladí, da omeja konstitucionalne pravice po vzdrževanju izjemnega stanja v Trstu. Vlada tudi ni ustregla dani obljubi glede predložitve novele k tiskovnemu zakonu.

Seja traja dalje.

C. in kr. eskadra na Španjskem.

MADRID 18. (B.) Kraljica regentinja je priredila na čast contreadmiralu Ripperju in drugim častnikom avstro-ogrske eskadre banket, katerega so se udeležili kraljeva rodbina, minister mornarice, dvorni dostojanstveniki in osebje avstro-ogrskega poslanstva.

Kriza na Španjskem.

MADRID 18. (B.) Kakor javlja agencija Fabra, je gotovo, da bo Sagasta imenovan ministerskim predsednikom. Tudi imena nekaterih drugih ministrov so že določena.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesesebečo. —

„Osmico“

je odprl Andrej Čok po domače Pušar v Lonjerju št. 1. Toči pristno domače vino in se priporoča za obilen obisk.

Mladičiča

od 15—16 let starega išče proti plačilu gostilničar Vouk na Opčinah.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katere se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra.) Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **T R S T** **TOVARNA:** Via Tesa, vogal, Via Limitanea **ZALOGE:** Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21 **Telefon št. 670.** Velik izbor tapecarij, vzrac in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavijo se na pa. obrod ali železnico franco.

Ivan Angeli
ulica Canale 5
zraven cerkve sv. Antona novega
je edini tovarnar čopičev vseh
vrst in ščetk, nahajajoč se na
tržaškem trgu ter zamore konku-
rirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali
korenin tudi malih, Angleske ščetke za čistiti
obuvala, neprelomljivi ameriški glavnički,
angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete
za parfumiranje angleskega in domačega
izdelka vse po jako znižanih cenah.

Na prodaj

je kampanja „Ograda“ št. 447. blizu
Lovea, ki obsega 3000 sežnjev, in v njej
nahajajoča se hiša z 2 velikimi sobami,
1 sobico, 2 kuhinjami, 2 hlevom in vod-
njakom. Naslov pove uprava „Edinosti“.

30—40.000

rakel in kolcev imam na prodaj po
jako nizki ceni. Via Piccardi št. 8.

Pristni teran

razpošilja Jakob Pierobon v Vrsaru (Orsera)
v sodih od 30 l naprej, po 10 gold. hl za
družino in po 8 gld. hl za gostilno franko
Trst. Informacije in uzorec pri Sankovič,
ulica Valdirivo št. 11.

Proti malokrvnosti, za rekon-
valescente in v obče za vse šibke
osebe kakor tudi blede deklice
se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih
potrebni količin železa in delujočih
prvin kinina.

Steklenice po kron 1-20, 2— in 3-60.

Vdobja se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Pošne pošiljate s povzetjem.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih v dobri e. kr.
časno, vladni, mestni in železniški urad-
niki ter vdove kakor tudi, uradniki podjetij
in privatni uradniki, ki so udje kakega pen-
zijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
premičnine, urednostne listine, renté, vžitke,
zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7 I

Spoštovane slovenske gospodinjice!
Zahtevajte pri svojih trgovcih
novi
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest
lončkov Vašega preskušene-
ga mazila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte po-
slati s povzetjem zopet 2 lončka
Vašega izvrstnega mazila za raščo
las. Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steier.

Gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi kretom pošte
pošljete en lonček Vaše izvrstne
pomade.
Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosim
še en lonček
Crof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom
pošte pošljete Vaše izvrstne lasne
pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!
Dunaj.
Od Vas poslana mi Csillagova
pomada je izvrstno delovala, in me
veseli Vas obvestiti o tem, da
sivavno sem jo malo časa rabila.
Radi izvrstnega delovanja jo bom
toplo priporočala vsem prijateljem
in znancem.
Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!
Uljudno prosim, da bi mi s
poštnim povzetjem doposlala en
lonček lasnega mazila.
Gvido grof Starhemberg,
Küpsöd.

Blag. gospa Ana Csillag!
Blagovolite mi Vašega presku-
šene- ga mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Glirardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj!
Na ukaz Njane ekscelence gospe pl. Szögevi-
Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega
izvrstnega mazila za 3 gld.
Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa Grofinja
se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno.
Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesla,
komorna gospa Njane ekscelence

s svojimi 185 centimetrov
dolgiimi Loreley-lasmi do-
bila sem jih vsled 14-me-
sečne uporabe svoje samo-
iznajdene pomade. To so
najslavnejše avtoritete pri-
znale za jedino sredstvo,
ki ne povzroča izpadanja
las, povpečuje rast istih,
poživlja lasnik povpečuje
pri gospodih polno močno
rast brk ter daje že po
kratki uporabi lasem na
glavi kak r tudi brkam na-
raven lesk ter popolnost
in ohrani te pred zgodnjim
osivljenjem do najvišje
starosti.

Cena lončka 1 gold.
2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošljim po pošti vsak
dan, ako se znesek na-
prej pošlje ali pa s
poštnim povzetjem po-
vsem svetu in tovarne,
kamor naj se pošilja
vsa naročila

Ana Csillag
DUNAJ I.,
Seilergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en
lonček Vaše izvrstne pomade za
lasi.
Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzetju 1 lon-
ček Csillagovega mazila za raščo
las kojega sem že imela.
Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi Vaše slavno
znane lasne pomade pošljete še
en lonček.
Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanij Szemere.

Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljatev enega
lončka Vašega izvrstnega mazila
za lasi prosim
Kneginja Karlofa Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag
Prosim Vas, da mi po poštnem
povzetju pošljete še en lonček
mazila za lasi.
Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o
Vašem čudodelnem mazilu, vsled
česar Vas uljudno, da mi kretom
pošte pošljete dva lončka.
Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter,
Gorica.

Bekony-Sz. László.
Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po poštnem pov-
zetju dva lončka Vašega presku-
šene- ga mazila za lasi.
Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!
Pošljite mi po poštnem pov-
zetju en lonček Vašega presku-
šene- ga mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Prosim, da na spodnji naslov blagovolite po-
slati za ekscelence gospe Kiemanssegg,
namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke
pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, katera je
izkazala dobre vspehe.
Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekscelence.

„SLOVENKA“

glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.

Usebina številke za februar 1902.:

Članki: X: Učiteljica na deželi (zvršetek); J. F. Jože Plečnik:
Pappenheim-Leda; Socialni temelji pravstva; J. F.: Najdenišnice na Ruskem;
F. K.: Mučenica na kraljevskem prestolu; Homo novus: Žensko vprašanje
in naši narodni stranki; Zavod Sv. Nikolaja v Trstu.

Leposlovje: Fran Žgur: Žari tam zunaj mladi dan...; Dr. Laza
K. Lazarevič-Klemenčič: Šolska ikona. I. del; Utva: Molitev: Fran Valen-
čič: Moja duša; Fran Žgur: Zla usoda; I. S. Machar-Dermota: Magdalena,
II. spev; Žiga Lajakov-Mozirski: Lavinski venec.

Listek: Nove knjige: »Magdalena« (nadaljevanje): Ivan Cankar;
»knjiga za lahkomišelné ljudi«, ocenil dr. Iv. M.; knjige družbe sv. Mohorja
Fr. Malograjski: »Za srečo«, ocenil dr. J. F. — Beležke.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II.,
kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKA“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.
Brez olja in masti! Ne napravi
samo vsako lice nežno in po-
minjeno, nego tudi belo in
brez peg. Solnece pege
odpravi vsak z upo-
rabo iste. Cena 3
lonč. gl. 1-50;
autocipatno
denar 2 gl.
s pošn.
vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO
proti tiganju in zbadanju v ro-
kah. Cena 1 lončič 1 gld.
50 nvc. 2 lončiča 2 gld.
4 lončiči gld. 3-20
s poštno vred ako
se denar naprej
pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljšo domače zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste
sake ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse
druge bolezni ki so označene v navodilih priloženem vsakemu lončiču.

Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 novč., 24 steklenič 4 gld. 50
novč., — 48 steklenič 8 gld. s poštno ako se denar naprej
pošlje lokarno

„SALVATOR“
v Varaždinu
(Hrvatsko)
FR. RIEDLA
lekarna k „SALVATORJU“
VARAŽDIN (Hrvatsko)

INJECTIO
VEGETABILE
st. I., II. i III. ter
CAPSULE VEGETABILE
za tajne bolezni

VARAŽDIN

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Konrad Jacopich trgovce z jedilnim
blagom v Trstu,
Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nialij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše te-
stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako
nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-
želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina ulica Acquedotto 6
23. Prodaja vina
sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na
debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pohištva
Rudolf Exner
Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.
Sprejemajo se pošiljatev vsake vrste in
kamor si bodi.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonialij-
vskovrstnega olja, navadnega in najfinjega.
— Najfinjše testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
drobno. — Cenike razpošilja franko.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:

Sport & Salon najelegančnejši, najboga-
tejši na vsebini, v visokih
in odličnih krogih, v društvi in javnih lokalih
tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški druž-
binski list, ki vsprejema rodbinska, društvena,
umetniška in športna poročila brezplačno.

Izhaja vsako soboto.
Naročiti se more z vsako številko
in stane na leto:

navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.	
lukana " 40-40 Mk. " 1 K 1 Mk.	
krasna " 100-100 Mk. " 2 K 2 Mk.	

Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plöszgasse 1.

Gostilna „Al Transwaal“.

prej »Anteo Gobbo« Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vi-
pavska in dalmatinska vina, refosk, kraški
teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo
pivo, Plzensko in Spaten v buteljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglišče. Svojim rojakom se toplo pripo-
roča

Fran Benčič, krčmar.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali
druge zboje.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem
vzoreu izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmar-
jem in restavratorem.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.